

ISSN 01306936

№ 3, 2006 (301)
травень—червень

Рік заснування 1925
Виходить раз на два місяці

**ЗАСНОВНИКИ
ЖУРНАЛУ**

Національна Академія
наук України
Інститут мистецтвознавства,
фольклористики та етнології
ім. М. Т. Рильського
Міністерство культури та
мистецтв України

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
National Academy of Sciences
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА, ФОЛЬКЛОРИСТИКИ
ТА ЕТНОЛОГІЇ ім. М. Т. РИЛЬСЬКОГО
Rylsky Institute for Art Studies, Folkloristic and Ethnology
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. Т. Г. ШЕВЧЕНКА
T. Shevchenko Kyiv National University
МІЖНАРОДНА АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЕТНОЛОГІВ
International Association of Ukrainian Ethnologists

**НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ
ТА ЕТНОГРАФІЯ**

FOLK STUDIES AND ETHNOGRAPHY

У журналі

**№ 3
2006**

CONTENT

До 150-річчя від дня народження П. Мартиновича

150th Anniversary of P. Martynovych

Листування П. Мартиновича з Г. Хоткевичем	
Correspondence between Martynovych and G. Khotkevych	5
Польові записи П. Мартиновича	
Field Notes by P. Martynovych	14

Розвідки і матеріали

Studies and Materials

ТИЩЕНКО Костянтин Tyshchenko Kostyantyn	Походження назв літописних слов'янських племен Etymology of the Names of Slavonic Tribes	21
ЯКОВЛЄВА Ольга Jakovlyeva Olga	Рушник як символ у когнітивній моделі світу давнього населення України Rushnyk (Towel) as a Symbol in Cognitive Model of the World of Ancient Population of Ukraine	30
СИНЕЛЬНИКОВА Валентина Synelnykova Valentyna	З історії та побуту українських чумаків у Нижньому Поволжі From the History and Life of Ukrainian Chumaks in the Lower Volga Region	35
МОЙСЕЙ Антоній Mojsei Antonyi	Обряд "Калоян" у румуномовного населення Буковини Performance of the Ritual "Kaloyan" among Romanian-Speaking Population of Bukovyna	42

**РЕДАКЦІЙНА
КОЛЕГІЯ****Головний редактор**

Ганна СКРИПНИК

Анатолій ІВАНИЦЬКИЙ

(Заступник головного редактора)

Олег ВЛАСЮК

(Відповідальний секретар)

Лідія АРТЮХ

Василь БАЛУШОК

Галина БОНДАРЕНКО

Валентина БОРИСЕНКО

Олег ГРИНІВ

Софія ГРИЦА

Віктор ДАВИДЮК

Іван ДЗЮБА

Роман КИРЧІВ

Олександр КУРОЧКІН

Богдан МЕДВІДСЬКИЙ

Микола МУШИНКА

Всеволод НАУЛКО

Сергій СЕГЕДА

Григорій СЕМЕНЮК

Мирослав СОПОЛИГА

Михайло ТИВОДАР

Вікторія ЮЗВЕНКО

Редактори відділів

В. ЛУЗАН

Г. ТИЩЕНКО

С. ВАСИЛИК

Комп'ютерна верстка

О. ВЛАСЮК

А. БОГОРОД

*Редакція**не завжди погоджується**з думками авторів статей***Індекс 74328****Дослідження з історії науки та культури***From the History of the Sciences and Culture***КИРЧІВ****Роман**

Kyrchiv Roman

Маніфест української фольклористики

The Manifesto of the Ukrainian Folklore Studies 53

ПОГРЕБЕННИК**Володимир**

Pogrebennyk

Volodymyr

Етнографічно-фольклористичний набуток
Зенона КузеляZenon Kuzelya's Ethnographical and
Folkloristic Achievements 61**КУЗИК****Валентина**

Kuzyk Valentyna

Дмитро Ревуцький. Коментарі до біографії

Dmytro Revutsky. Comments to the Biography 74

З експедиційних матеріалів*From the expedition materials***ГУДЧЕНКО****Зоя**

Hudchenko Zoya

Традиційне будівництво на Малинщині

Traditional Architecture in Malynshchyna 79

Із зарубіжної етнології*From World's Ethnology***ВЕЛЕВ****Ілія**

Velev Ilija

Фольклор і фольклористика –
традиція та сучасністьFolklore and Folklore Studies –
Tradition and Modernity 88**МАНОЛОВА****Галина**

Manolova Galyna

"Дернеците" – специфічна особливість спілку-
вання болгарських переселенців у Бессарабії"Dernetsyte" – as a Specific Way of Communi-
cation within Bulgarian Settlers in Bessarabia 91**З архівів, колекцій та рідкісних видань***From archives, collections and rare edition***СЕЛІВАЧОВ****Михайло**

Selivachov

Mykhajlo

Десять тисяч негативів унікального фотоархіву

Ten Thousand of Negatives of the Unique
Photographical Archive 93**Сторінка молодого дослідника***The Tribune of the Young Scholars***ЛЕВЧУК****Ярослава**

Levchuk Yaroslava

Формування критичного мислення
засобами дитячого фольклоруThe Forming of Critical Thinking by Means of
Ukrainian Children's Folklore 96

БУДЗАР
Марина
Панська сільська садиба ХІХ ст.
як феномен культури
Budzar Maryna The Noble Country-Seat of the Nineteenth
Century as a Phenomenon of Culture 103

КИМАКОВИЧ
Ірина
Анекдот в системі фольклорних жанрів
Kimakovych Iryna Anecdote in the System of Folklore
Genres 108

Ювілеї та пам'ятні дати

Anniversaries and Memorable Dates

ФІЛЬЦ
Богдана
Багатогранність творчої діяльності
Галини Менкуш
Filts Bogdana Versatility of Galyna Menkush's
Creative Activities 112

Огляди, рецензії, анотації

Overlooks, Reviews, Annotations

ДИБА
Алла
Наукова подорож завдовжки в життя
Dyba Alla The Lifetime Scientific Travel 118

БАРАБАН
Леонід
З подільських народних джерел
Baraban Leonid From Podillya Folk Sources 122

ШПАК
Оксана
Монографія про українське народне ткацтво
Shpak Oksana Monograph on the Ukrainian Folk Weave 124

Адреса редакції:

01001 МСП, Київ-1,
вул. Грушевського, 4,
тел. 278-16-36
e-mail: etnolog@etnolog.org.ua
<http://www.etnolog.org.ua>

Свідоцтво
про державну реєстрацію
друкованого засобу
масової інформації.
Серія КВ. № 649 від 25.05.94.

Підп. до друку 8.06.06
Формат 210 x 297/8
Обл.-вид. арк. 16
Наклад 850 прим.
Зам. 1209.
Друкарня Видавництва "Сталь"

На першій сторінці обкладинки: П. Мартинович і невідомий кобзар. Світлина з архіву П. Мартиновича (Архівні наукові фонди рукописів і фонозаписів ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України. — Ф. 11, од. зб. 1370, арк. 10)

© Інститут мистецтвознавства,
фольклористики та етнології
ім. М. Т. Рильського
НАН України, 2006.

**РЕДАКЦІЙНА
КОЛЕГІЯ****Головний редактор**

Ганна СКРИПНИК

Анатолій ІВАНИЦЬКИЙ

(Заступник головного редактора)

Олег ВЛАСЮК

(Відповідальний секретар)

Лідія АРТЮХ

Василь БАЛУШОК

Галина БОНДАРЕНКО

Валентина БОРИСЕНКО

Олег ГРИНІВ

Софія ГРИЦА

Віктор ДАВИДЮК

Іван ДЗЮБА

Роман КИРЧІВ

Олександр КУРОЧКІН

Богдан МЕДВІДСЬКИЙ

Микола МУШИНКА

Всеволод НАУЛКО

Сергій СЕГЕДА

Григорій СЕМЕНЮК

Мирослав СОПОЛИГА

Михайло ТИВОДАР

Вікторія ЮЗВЕНКО

Редактори відділів

В. ЛУЗАН

Г. ТИЩЕНКО

С. ВАСИЛИК

Комп'ютерна верстка

О. ВЛАСЮК

А. БОГОРОД

*Редакція**не завжди погоджується**з думками авторів статей***Індекс 74328****Дослідження з історії науки та культури***From the History of the Sciences and Culture***КИРЧІВ****Роман**

Kyrchiv Roman

Маніфест української фольклористики

The Manifesto of the Ukrainian Folklore Studies 53

ПОГРЕБЕННИК**Володимир**

Pogrebennyk

Volodymyr

Етнографічно-фольклористичний набуток
Зенона КузеляZenon Kuzelya's Ethnographical and
Folkloristic Achievements 61**КУЗИК****Валентина**

Kuzyk Valentyna

Дмитро Ревуцький. Коментарі до біографії

Dmytro Revutsky. Comments to the Biography 74

З експедиційних матеріалів*From the expedition materials***ГУДЧЕНКО****Зоя**

Hudchenko Zoya

Традиційне будівництво на Малинщині

Traditional Architecture in Malynshchyna 79

Із зарубіжної етнології*From World's Ethnology***ВЕЛЕВ****Ілія**

Velev Ilija

Фольклор і фольклористика –
традиція та сучасністьFolklore and Folklore Studies –
Tradition and Modernity 88**МАНОЛОВА****Галина**

Manolova Galyna

"Дернеците" – специфічна особливість спілку-
вання болгарських переселенців у Бессарабії"Dernetsyte" – as a Specific Way of Communi-
cation within Bulgarian Settlers in Bessarabia 91**З архівів, колекцій та рідкісних видань***From archives, collections and rare edition***СЕЛІВАЧОВ****Михайло**

Selivachov

Mykhajlo

Десять тисяч негативів унікального фотоархіву

Ten Thousand of Negatives of the Unique
Photographical Archive 93**Сторінка молодого дослідника***The Tribune of the Young Scholars***ЛЕВЧУК****Ярослава**

Levchuk Yaroslava

Формування критичного мислення
засобами дитячого фольклоруThe Forming of Critical Thinking by Means of
Ukrainian Children's Folklore 96

БУДЗАР
Марина
Панська сільська садиба ХІХ ст.
як феномен культури
Budzar Maryna The Noble Country-Seat of the Nineteenth
Century as a Phenomenon of Culture 103

КИМАКОВИЧ
Ірина
Анекдот в системі фольклорних жанрів
Kimakovych Iryna Anecdote in the System of Folklore
Genres 108

Ювілеї та пам'ятні дати

Anniversaries and Memorable Dates

ФІЛЬЦ
Богдана
Багатогранність творчої діяльності
Галини Менкуш
Filts Bogdana Versatility of Galyna Menkush's
Creative Activities 112

Огляди, рецензії, анотації

Overlooks, Reviews, Annotations

ДИБА
Алла
Наукова подорож завдовжки в життя
Dyba Alla The Lifetime Scientific Travel 118

БАРАБАН
Леонід
З подільських народних джерел
Baraban Leonid From Podillya Folk Sources 122

ШПАК
Оксана
Монографія про українське народне ткацтво
Shpak Oksana Monograph on the Ukrainian Folk Weave 124

Адреса редакції:

01001 МСП, Київ-1,
вул. Грушевського, 4,
тел. 278-16-36
e-mail: etnolog@etnolog.org.ua
<http://www.etnolog.org.ua>

Свідоцтво
про державну реєстрацію
друкованого засобу
масової інформації.
Серія КВ. № 649 від 25.05.94.

Підп. до друку 8.06.06
Формат 210 x 297/8
Обл.-вид. арк. 16
Наклад 850 прим.
Зам. 1209.
Друкарня Видавництва "Сталь"

На першій сторінці обкладинки: П. Мартинович і невідомий кобзар. Світлина з архіву П. Мартиновича (Архівні наукові фонди рукописів і фонозаписів ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України. — Ф. 11, од. зб. 1370, арк. 10)

© Інститут мистецтвознавства,
фольклористики та етнології
ім. М. Т. Рильського
НАН України, 2006.

ISSN 01306936

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
National Academy of Sciences
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА, ФОЛЬКЛОРИСТИКИ
ТА ЕТНОЛОГІЇ ім. М. Т. РИЛЬСЬКОГО
Rylsky Institute for Art Studies, Folkloristic and Ethnology
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. Т. Г. ШЕВЧЕНКА
T. Shevchenko Kyiv National University
МІЖНАРОДНА АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЕТНОЛОГІВ
International Association of Ukrainian Ethnologists

№ 3, 2006 (301)
травень—червень

НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ ТА ЕТНОГРАФІЯ

FOLK STUDIES AND ETHNOGRAPHY

У журналі

№ 3
2006

CONTENT

До 150-річчя від дня народження П. Мартиновича

150th Anniversary of P. Martynovych

Листування П. Мартиновича з Г. Хоткевичем	
Correspondence between Martynovych and G. Khotkevych	5
Польові записи П. Мартиновича	
Field Notes by P. Martynovych	14

Розвідки і матеріали

Studies and Materials

ТИЩЕНКО Костянтин Tyshchenko Kostyantyn	Походження назв літописних слов'янських племен Etymology of the Names of Slavonic Tribes	21
ЯКОВЛЄВА Ольга Jakovlyeva Olga	Рушник як символ у когнітивній моделі світу давнього населення України Rushnyk (Towel) as a Symbol in Cognitive Model of the World of Ancient Population of Ukraine	30
СИНЕЛЬНИКОВА Валентина Synelnykova Valentyna	З історії та побуту українських чумаків у Нижньому Поволжі From the History and Life of Ukrainian Chumaks in the Lower Volga Region	35
МОЙСЕЙ Антоній Mojsei Antonyi	Обряд "Калоян" у румуномовного населення Буковини Performance of the Ritual "Kaloyan" among Romanian-Speaking Population of Bukovyna	42

ЗАСНОВНИКИ ЖУРНАЛУ

Національна Академія
наук України
Інститут мистецтвознавства,
фольклористики та етнології
ім. М. Т. Рильського
Міністерство культури та
мистецтв України

БУДЗАР Панська сільська садиба ХІХ ст.
Марина як феномен культури
Budzar Maryna The Noble Country-Seat of the Nineteenth
Century as a Phenomenon of Culture 103

КИМАКОВИЧ Анекдот в системі фольклорних жанрів
Ірина
Kimakovych Anecdote in the System of Folklore
Iryna Genres 108

Ювілеї та пам'ятні дати

Anniversaries and Memorable Dates

ФІЛЬЦ Багатогранність творчої діяльності
Богдана Галини Менкуш
Filts Bogdana Versatility of Galyna Menkush's
Creative Activities 112

Огляди, рецензії, анотації

Overlooks, Reviews, Annotations

ДИБА Наукова подорож завдовжки в життя
Алла
Dyba Alla The Lifetime Scientific Travel 118

БАРАБАН З подільських народних джерел
Леонід
Baraban Leonid From Podillya Folk Sources 122

ШПАК Монографія про українське народне ткацтво
Оксана
Shpak Oksana Monograph on the Ukrainian Folk Weave 124

Адреса редакції:

01001 МСП, Київ-1,
вул. Грушевського, 4,
тел. 278-16-36
e-mail: etnolog@etnolog.org.ua
<http://www.etnolog.org.ua>

Свідоцтво
про державну реєстрацію
друкованого засобу
масової інформації.
Серія КВ. № 649 від 25.05.94.

Підп. до друку 8.06.06
Формат 210 x 297/8
Обл.-вид. арк. 16
Наклад 850 прим.
Зам. 1209.
Друкарня Видавництва "Сталь"

На першій сторінці обкладинки: П. Мартинович і невідомий кобзар. Світлина з архіву П. Мартиновича (Архівні наукові фонди рукописів і фонозаписів ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України. — Ф. 11, од. зб. 1370, арк. 10)

© Інститут мистецтвознавства,
фольклористики та етнології
ім. М. Т. Рильського
НАН України, 2006.

ISSN 01306936

№ 3, 2006 (301)
травень—червень

Рік заснування 1925
Виходить раз на два місяці

**ЗАСНОВНИКИ
ЖУРНАЛУ**

Національна Академія
наук України
Інститут мистецтвознавства,
фольклористики та етнології
ім. М. Т. Рильського
Міністерство культури та
мистецтв України

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
National Academy of Sciences
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА, ФОЛЬКЛОРИСТИКИ
ТА ЕТНОЛОГІЇ ім. М. Т. РИЛЬСЬКОГО
Rylsky Institute for Art Studies, Folkloristic and Ethnology
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. Т. Г. ШЕВЧЕНКА
T. Shevchenko Kyiv National University
МІЖНАРОДНА АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЕТНОЛОГІВ
International Association of Ukrainian Ethnologists

**НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ
ТА ЕТНОГРАФІЯ**

FOLK STUDIES AND ETHNOGRAPHY

У журналі

**№ 3
2006**

CONTENT

До 150-річчя від дня народження П. Мартиновича

150th Anniversary of P. Martynovych

Листування П. Мартиновича з Г. Хоткевичем	
Correspondence between Martynovych and G. Khotkevych	5
Польові записи П. Мартиновича	
Field Notes by P. Martynovych	14

Розвідки і матеріали

Studies and Materials

ТИЩЕНКО Костянтин Tyshchenko Kostyantyn	Походження назв літописних слов'янських племен Etymology of the Names of Slavonic Tribes	21
ЯКОВЛЄВА Ольга Jakovlyeva Olga	Рушник як символ у когнітивній моделі світу давнього населення України Rushnyk (Towel) as a Symbol in Cognitive Model of the World of Ancient Population of Ukraine	30
СИНЕЛЬНИКОВА Валентина Synelnykova Valentyna	З історії та побуту українських чумаків у Нижньому Поволжі From the History and Life of Ukrainian Chumaks in the Lower Volga Region	35
МОЙСЕЙ Антоній Mojsei Antonyi	Обряд "Калоян" у румуномовного населення Буковини Performance of the Ritual "Kaloyan" among Romanian-Speaking Population of Bukovyna	42

**РЕДАКЦІЙНА
КОЛЕГІЯ****Головний редактор**

Ганна СКРИПНИК

Анатолій ІВАНИЦЬКИЙ

(Заступник головного редактора)

Олег ВЛАСЮК

(Відповідальний секретар)

Лідія АРТЮХ

Василь БАЛУШОК

Галина БОНДАРЕНКО

Валентина БОРИСЕНКО

Олег ГРИНІВ

Софія ГРИЦА

Віктор ДАВИДЮК

Іван ДЗЮБА

Роман КИРЧІВ

Олександр КУРОЧКІН

Богдан МЕДВІДСЬКИЙ

Микола МУШИНКА

Всеволод НАУЛКО

Сергій СЕГЕДА

Григорій СЕМЕНЮК

Мирослав СОПОЛИГА

Михайло ТИВОДАР

Вікторія ЮЗВЕНКО

Редактори відділів

В. ЛУЗАН

Г. ТИЩЕНКО

С. ВАСИЛИК

Комп'ютерна верстка

О. ВЛАСЮК

А. БОГОРОД

*Редакція**не завжди погоджується**з думками авторів статей***Індекс 74328****Дослідження з історії науки та культури***From the History of the Sciences and Culture***КИРЧІВ****Роман**

Kyrchiv Roman

Маніфест української фольклористики

The Manifesto of the Ukrainian Folklore Studies 53

ПОГРЕБЕННИК**Володимир**

Pogrebennyk

Volodymyr

Етнографічно-фольклористичний набуток
Зенона КузеляZenon Kuzelya's Ethnographical and
Folkloristic Achievements 61**КУЗИК****Валентина**

Kuzyk Valentyna

Дмитро Ревуцький. Коментарі до біографії

Dmytro Revutsky. Comments to the Biography 74

З експедиційних матеріалів*From the expedition materials***ГУДЧЕНКО****Зоя**

Hudchenko Zoya

Традиційне будівництво на Малинщині

Traditional Architecture in Malynshchyna 79

Із зарубіжної етнології*From World's Ethnology***ВЕЛЕВ****Ілія**

Velev Ilija

Фольклор і фольклористика –
традиція та сучасністьFolklore and Folklore Studies –
Tradition and Modernity 88**МАНОЛОВА****Галина**

Manolova Galyna

"Дернеците" – специфічна особливість спілку-
вання болгарських переселенців у Бессарабії"Dernetsyte" – as a Specific Way of Communi-
cation within Bulgarian Settlers in Bessarabia 91**З архівів, колекцій та рідкісних видань***From archives, collections and rare edition***СЕЛІВАЧОВ****Михайло**

Selivachov

Mykhajlo

Десять тисяч негативів унікального фотоархіву

Ten Thousand of Negatives of the Unique
Photographical Archive 93**Сторінка молодого дослідника***The Tribune of the Young Scholars***ЛЕВЧУК****Ярослава**

Levchuk Yaroslava

Формування критичного мислення
засобами дитячого фольклоруThe Forming of Critical Thinking by Means of
Ukrainian Children's Folklore 96